

Akü, Çevre ve Ekonomi

Serpil ÖZKAN

AKÜDER Genel Sekreteri

AKÜ, ÇEVRE VE EKONOMİ

Çevrenin ve doğal kaynakların korunması, atıkların geri kazanımı, geri dönüşümü, yeniden kullanıma sunulması ülkemizde olduğu gibi dünyada da önemli gündem maddelerinden bir tanesi.

Ülkemizde her geçen gün büyüyen bir pazara sahip olan akümülatörlerin çevreye ve insan sağlığına zarar vermeden üretilmesini, atık haline geldiğinde yönetilmesini sağlamak için AB uyum yasaları çerçevesinde Çevre ve Şehircilik (mülga Çevre ve Orman) Bakanlığı tarafından 2004 yılında kısa adı APAK olan Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği yayımlanmış ve 2005 te uygulamaya konulmuştur.

Derneğimiz Akümülatör ve Geri Kazanım Sanayicileri Derneği – AKÜDER ise Türkiye’ de atık akümülatörlerin yönetilmesi hususunda yetkilendirilen iki kuruluşun ilki olup sektörün en büyük temsilcisi konumundadır.

AKÜDER’ in temel amacı, üyeleri tarafından piyasaya sürülen akülerin atık haline geldiğinde mevzuata uygun toplanması, taşınması, geri kazanılması ve oluşabilecek bakiye atıkların bertaraf edilmesi hususundaki yükümlülüklerin yerine getirilmesi, bu kapsamda gerekli sistemlerin oluşturulması ve eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini sağlamaktır.

Üretim kapasitesi ve kalitesi ile dünya akü sektöründe önemli bir konuma sahip ülkemizde, özellikle otomotiv sanayinin akü ihtiyacının tamamı % 100 yerli kaynaklardan karşılanabilmekte, yurt dışındaki bazı otomotiv firmalarına da orijinal ekipman olarak ihracat gerçekleştirilmektedir. Sektör yalnızca otomotiv için değil güç kaynakları, iş makinaları ve iletişim sektörünün de stratejik partnerlerinden bir tanesidir.

Bugün Türkiye' de mevcut üretim tesislerinin kurulu kurşun asit akümülatör üretim kapasitesi yıllık 25 milyon adet olup, üretim 10 - 15 milyon adet civarındadır.

İhracatın ağırlıklı olduğu sektörümüzde, üretilen akülerin %70 i ihraç edilmekte, kalan miktar ise hem değişim pazarına hem de orijinal eşya olarak yurt içinde piyasaya sürülmektedir.

Akü, Çevre ve Ekonomi

Yönetiminden sorumlu olduğumuz atık aküler, içerdikleri yüksek miktarda kurşun ve asit nedeniyle tehlikeli atık sınıfına girerler. Fakat aynı zamanda atık aküler, içerdikleri kurşunun ekonomik değerinden dolayı alıcı ortama bırakılmayıp toplanarak geri kazanılmaktadır.

Atık akü yönetiminde, atığın oluştuğu noktada gerekli güvenlik önlemlerinin alınarak biriktirilmesi, ilgili mevzuat doğrultusunda taşınması, lisanslı tesislerde geri kazanılması, elde edilen ürünlerin tekrar ekonomiye kazandırılması ve bakiye atıkların bertarafının sağlanması esastır.

Akü üretiminin ana hammaddesi olan kurşun, ülkemizde birincil kaynaklardan elde edilemediğinden ihtiyacın büyük bir kısmı ithalat yoluyla, %30-40 lık kısmı ise atık akülerin geri kazanımı ile karşılanmaktadır.

APAK Yönetmeliği ne göre piyasaya arz edilen akülerin depozito sistemi kapsamında piyasaya süren tarafından en az %90 oranında ilgili diğer mevzuatlar çerçevesinde toplatılıp geri kazanıma teslim edilmesi zorunludur.

Mevcut teknolojimiz ile bugün geri kazanıma giren atık akülerden en fazla %50 oranında hem akü imalatında hem de ihtiyaç duyulan diğer (izolasyon, mühimmat, boya, mimari vs.) sektörlerde kullanılabilir vasıflarda kurşun, %12 oranında plastik ve %25 oranında nötralize su elde edilebilmektedir.

Geri kazanılan plastik malzemeler gıda sektörü haricindeki diğer ikincil sanayi alanlarında, nötralize edilen asitli su ise tekrar proseste kullanılmaktadır.

Bugün Türkiye de değişim pazarına sürülen yeni akümülatör miktarına paralel olarak yılda yaklaşık 120 bin ton atık akü ortaya çıkmaktadır.

120 bin ton atık akünün geri kazanımı ile yılda 60 bin ton kurşun ekonomiye geri kazandırılmakta, temininde dışa bağımlı olduğumuz ve akünün ana girdisini oluşturan kurşun için dışarı akacak dövizin ülke içinde kalması sağlanmaktadır.

Döngüsel Ekonomi Sisteminin işletildiği sektörde böylelikle hem çevre korunmakta hem de ülke ekonomisine ciddi katkı sağlanmaktadır.

AKÜDER, Çevreye ve Geleceğe Hizmet Eder.